

[Aage Frandsen.]

standere af i sin tid, og derfor kan vi heller ikke føle os bundet af, at de EF-direktiver, som kommer fra Bruxelles, ikke tilgodeser de ønsker, som vi har her i landet. Derfor har vi ikke noget medansvar for, at § 5 bliver ført ud i livet.

Det er de to væsentligste grunde til, at vi ikke kan tilsige forslaget en, skal vi kalde det velvillig behandling, og derfor er det beklageligt, at de andre ting, som ligger i forslaget, og som vi måske nok kunne acceptere, kan vi altså ikke acceptere, fordi loven er en helhed.

De ting, som vi ser med sympati på i forslaget, er spørgsmålet om at få en fælles lovgivning for banker og sparekasser, spørgsmålet om medarbejderrepræsentation i sparekassernes bestyrelser, og det er også spørgsmålet om, hvordan sparekasserne skal opbygges, og i det hele taget, at den gældende ordning med selvsupplering inden for sparekassernes bestyrelser falder væk.

Det er ting, som vi er sympatisk indstillet over for, men i forhold til de ting, jeg var inde på i starten, som vi ikke kan acceptere, ja, så må vi sige, at sammenlagt kan vi ikke tilsige forslaget nogen velvillig behandling i udvalget. Men en række spørgsmål er vi interesseret i at komme nærmere ind på, så derfor vil vi ikke på forhånd afskrive enhver mulighed for, at vi kan finde frem til et eller andet, men det forudsætter altså, at samfundets kontrol skal øges, og at de ting, som ligger i § 5, ikke skal medtages, men det er vi altså desværre ikke herre over på grund af dette EF-direktiv.

Arne Bjerregaard (KrF):

Den ligestilling, som man med nævnte lovforslag tilsigter mellem banker og sparekasser, vil givet af en række sparekasser blive hilst velkommen. At visse sparekasser ønsker denne ligestilling, er alene dikteret af deres størrelse. Jo større sparekasserne er, jo større er deres ønske om at kunne tage nye initiativer op i lighed med de initiativer, som bankerne kan tage op, initiativer, som går ud over sparekassernes nuværende beføjelser. Man vil kunne diskontere veksler, man vil have lov til inkassation, man vil have lov til at spekulere i værdipapirer. Hos de større og hos de store sparekasser er der givet et klart ønske om ligestilling med

bankerne. Det skal jeg ikke prøve at bortforklare.

Med hvad med de små sparekasser? Jeg havde nær sagt, og måske ikke med urette, de mere filantropiske foretagender, hvad nu med dem? Så vidt jeg kan se, vil gennemførelse af nævnte lovforslag være de små sparekassers dødsdom, og i hvert fald er oprettelse af nye små sparekasser i vore landsogne efter dette forslag ganske umulig i fremtiden.

Vi, der har levet og virket en stor del af vores tid i landsognene, har mærket, at her levede man dog, her eksisterede man ikke blot. Det nære samfund, som regeringspartiet har gjort til sit slagord, det var her.

For os er lovforslaget da et nyt anslag mod det samfund, der kæmper en tilsyneladende håbløs kamp for sin eksistens, fordi flertallet af lovgivningsmagtens medlemmer er udgået af et bysamfund, hvor mennesket i den almindelige fremmedgjorthed kun ser landsbysamfundene som rekreative områder, som man i sin fritid nyfigent kan beskue, og hvis befolkning man betragter som et zoologisk fænomen i stedet for som et organisk hele.

Man synes ganske uvidende om, at dette samfund med dets livskvalitet, menneskelige medleven, medmenneskelige forbundethed har været forudsætningen for væsentlige fremskridt i vor historie. Det er over dette samfund, hvorfra det øvrige samfund har suget en tiltrængt reserve såvel arbejdsmæssigt som kulturelt, man nu afsiger en dødsdom. Man kan nævne eksempler på, hvorledes man henter landsbysamfundets møbler og gamle bornholmere, man efterligner deres boliger osv., fordi man trods alt har forstået, at her var noget kvalitativt, her var noget menneskeligt. Af disse døde ting tror man så at man kan genskabe livet, kultur, om man vil. Man har ikke forstået en pind af, at det er livet og det menneskelige fællesskab, der frembragte tingene, der skabte dem, og ikke tingene, der skabte livet i disse samfund.

Det er den samme misforståelse, som jeg var vidne til forleden i denne sal, da man hørte den almindelige kulturdebat, hvor man gør sig til talsmand for, at kunsten skaber kultur. Kunsten skaber ingen kultur. Af det menneskelige fællesskab, af det levende fællesskab udspringer kulturen, og